

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr.Hany Veberové a soudců Mgr.Marka Bedřicha a JUDr.Jitky Hroudové v právní věci žalobce **VELPA plus s.r.o.**, IČ: 25527355, se sídlem v Praze 1, U Železné lávky 568/10, zastoupeného společností **GOODWILL PARTNER, s.r.o.**, se sídlem v Ostravě, Poděbradova 2738/16, proti žalovanému **Celnímu úřadu Praha 1**, se sídlem v Praze 1, Washingtonova 11, o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu správního úřadu,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Žalobce se žalobou, doručenou Městskému soudu v Praze dne 6.5.2011, domáhal ochrany před nezákonným zásahem správního úřadu – Celního úřadu Praha 1 (dále též žalovaného správního úřadu), přičemž uvedl, že celní úřad při údajném výkonu zadržení zboží podle ustanovení § 42 odst.7 zákona o spotřebních daních při místním šetření dne 3.3.2011 až 4.3.2011 v místě daňového skladu, v objektu na parcele č. 4140/2, v katastru obce Mutěnice, nezákonně destruoval zboží, náležející společnosti **VELPA plus s.r.o.** a způsobil jí tak majetkovou škodu. Žalobce má za to, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem správního úřadu, který není rozhodnutím, byl zaměřen přímo proti němu a v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo a důsledky zásahu trvají. Za trvajících důsledků žalobce považuje trvajících narušení jeho vlastnictví neoprávněným zničením zboží v jeho majetku. Ochrany nebo nápravy se nelze účinně domáhat jinými právními prostředky.

Předmětem daného sporu je zákonnost, respektive nezákonnost zásahu správce daně. Otázka je, zda žalovaný zajistil či odňal vybrané výrobky a umístil mimo dosah žalobce ve stavu způsobilém navrácení, jak tvrdí žalovaný, nebo zda výrobky ve vlastnictví žalobce neoprávněně zničil a poškodil další věci v majetku žalobce. Žalobce má za to, že žalovaný správní úřad nebyl oprávněn k destrukci zboží při výkonu zajištění, přesto tak učinil. Zboží náleželo žalobci, nebylo zabaveno ani nebylo předmětem zabavení. Zajišťovanými výrobky byly různé druhy alkoholických výrobků různé hodnoty a různých výrobních nákladů. Žalovaný má za to, že odňal pouze líh, uskladněný ve výrobcích, který zajistil rozhodnutím ze dne 27.11.2008. Podle názoru žalobce však přitom skladované výrobky zničil, když namísto hodnotných lihovin v současné době na účet žalobce skladuje pouze lihovou směs zanedbatelné hodnoty. Výrobky byly zajištěny na základě rozhodnutí, vydaného podle ustanovení § 42 odst. 2 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí bylo nazváno „Výzva k vydání zajištěných výrobků“. Správce daně mohl tyto výrobky fyzicky zajistit nebo fyzicky odebrat, avšak místo toho přistoupil k destrukci rozhodnutím zajištěných výrobků a uvedl je do stavu nezpůsobilého vrácení majiteli. Destrukce byla provedena slitím jejich obsahu do sběrných nádob, aniž by správce daně respektoval odlišnost zajištěných výrobků, jejich různý charakter, výrobní postup, vlastnosti rozhodné pro spotřebitele, chuť a diametrálně rozdílnou cenu. Tím došlo ke znehodnocení jejich obsahu, neboť substance, vzniklá slitím jednotlivých druhů alkoholických nápojů, již není způsobilá sloužit původnímu účelu, nelze ji prodat spotřebiteli za cenu před zásahem a není způsobilá k vrácení žalobci v původním stavu. Z hlediska činnosti žalobce je nepoužitelná a její hodnota či prodejní cena jsou zanedbatelné.

V článku 3 podané žaloby podrobně popsal žalobce průběh dosavadního správního řízení, přičemž uzavřel, že zákon o spotřebních daních ani zákon o správě daní a poplatků neumožňují při místním šetření úmyslně ničit majetek žalobce, byť by šlo o zboží, které je předmětem zajištění nebo odebrání. Správce daně jednal v průběhu protokolovaného místního šetření nezákonně a v rozporu s právními předpisy, jeho postup odporoval zákonu. Podle zákona o spotřebních daních měl provést odebrání nepoškozených výrobků a umístit je do skladu mimo dosah žalobce na jeho náklady. Povinností žalovaného tak bylo, pokud skutečně hodlal provést zajištění zboží, provést podrobné inventarizace vybraných výrobků, odběr vzorků a další úkony podle právních předpisů a v rozsahu nezbytném k umístění vybraných výrobků do vhodných přepravních obalů a zajistit jejich odvoz mimo dosah daňového subjektu. Nezákonný postup správce daně při místním šetření byl v rozporu s cílem daňového řízení, kterým je stanovení, zjištění a zabezpečení úhrady daní. Z hlediska zabezpečení úhrady daní byl postup správce daně nejen zjevně nepřiměřený, ale především kontraproduktivní. Žalovaný mohl výrobky odvézt na paletách a zachovat jejich hodnotu s cenou, blížíící se částce 200.000.000,- Kč. Namísto toho výrobky svévolně zničil, přestože zástupce žalobce opakovaně žádal, aby bylo ničení značných majetkových hodnot zastaveno. V důsledku destrukce zboží značné hodnoty došlo k zásadnímu zhoršení hospodářské situace žalobce, díky čemuž je ohrožena možnost, že třetí osoba bude žalobci nápomocna při úhradě požadované daně nebo daň přímo uhradí. Institut zajištění zboží v intencích zákona o spotřebních daních spočívá v omezení dispozice kontrolované osoby s tímto zbožím, zákon počítá s možností vrátit zajištěné výrobky kontrolované osobě. Postupem žalovaného došlo k nezákonnému zásahu do jeho práv garantovaných článkem 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, neboť ačkoli byly předmětné výrobky zajištěny, v době jejich destrukce či znehodnocení byly stále majetkem žalobce.

Z obsahu vyjádření žalovaného správního úřadu k podané žalobě ze dne 13.9.2011 vyplývá, že v celém řízení ohledně provedení inventarizace, odběru vzorků a přemístění

vybraných vzorků mimo dosah žalobce, postupoval správní úřad podle zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů. Ohledně znehodnocení vybraných výrobků celní úřad obecně uvedl, že se jedná o specifické řízení o náhradě škody, které je však možno zahájit jen v případě, že by bylo zjištěno, že neexistují důvody k propadnutí zboží, respektive vydané rozhodnutí o propadnutí vybraných výrobků by bylo zrušeno a zajištěné zboží by muselo být vráceno žalobci. Žalobce v podané žalobě nijak nespecifikoval, jaký inventář se mu měl ztratit, jakou hodnotu mají jednotlivé položky a z jakých skutečností vychází jeho domněnka, že k odcizení mohlo dojít pracovníky žalovaného. Postup žalovaného správního úřadu je zřejmý z videozáznamu, který je součástí spisového materiálu. Žalobce mohl být po celou dobu provádění místního šetření přítomen, statutární orgán či jím zmocněná osoba si mohla ohlídat a případně si pořídit vlastní videozáznam celého místního šetření. V současné době je rozhodnuto o propadnutí, tedy existuje předpoklad presumpce správnosti správních rozhodnutí, tj. že vybrané výrobky se po nabytí právní moci stanou majetkem státu a žalobci žádná škoda vzniknout nemohla, neboť k vybraným výrobkům již nebude vykonávat vlastnická práva. V opačném případě, tedy při zrušení rozhodnutí, bude platit uvedené o náhradě škody. Zajištění vybraných výrobků je koncipováno tak, že se zajišťují, případně propadají kompletní výrobky, včetně spotřebitelských obalů, o nichž platí totéž, co o samostatných vybraných výrobcích. Dojde-li k propadnutí, stávají se majetkem státu a dojde-li k situaci, kdy by měly být vráceny, náleží žalobci příslušná náhrada škody ve výši stanovené na základě podkladů o hodnotě předmětného zboží.

Celní úřad zastává názor, že se i nadále jedná o vybrané výrobky bez ohledu na jejich momentální fyzický stav a je nesporné, že do vydání pravomocného rozhodnutí je zboží stále majetkem žalobce a je uskladněno mimo jeho dosah pod dohledem celních orgánů. Pokud by nebyly tyto vybrané výrobky ve vlastnictví žalobce, nemohl by ve věci jejich zajištění, přemístění a propadnutí činit žádná podání a nebyl by účastníkem řízení.

Celní úřad nesdílí názor žalobce o tom, že přemístění zboží způsobem, který žalovaný zvolil, je sankcí, neboť se jedná o zákonem předpokládanou pravomoc celního úřadu, která byla využita po změně rozhodnutí o zajištění, tedy individuálním správním aktem, který zákon předvídá. K věci zhoršení ekonomické situace žalobce celní úřad pouze připomíná, že již konstatoval skutečnost ohledně prodeje zajištěných vybraných výrobků a daňový subjekt měl velmi dlouhou dobu na řešení svých dluhů vůči státu, které řešil obstrukčním jednáním, nepředkládáním dokladů a zdržováním celého řízení. Cílem místního šetření bylo přemístění vybraných výrobků mimo dosah žalobce, cíl řízení byl splněn ekonomicky a logisticky nejvhodnějšími postupy, přestože žalobce zastává opačný názor.

V daném případě se nejedná o svévolný zásah podle článku 11 odst. 4 Listiny, ale o zásah předpokládaný ustanovením § 42 odst. 7 zákona č. 353/2003 Sb. a existuje tedy zákonná úprava, přičemž žalobce takový zásah mohl předvídat a musel si být vědom možnosti přemístění zboží, neboť celní úřad ve věci vydal již zmíněná rozhodnutí. Argumentace žalobce o zničení vybraných výrobků se jeví jako účelová a sama bez dalšího nemůže obstát, směřuje totiž k řízení, které ani nemůže být zahájeno, když dosud nelze předjímat výsledek řízení o propadnutí vybraných výrobků. Tímto řízením je myšlena náhrada škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím či nesprávným úředním postupem.

Městský soud v Praze po provedeném řízení dospěl k následujícím závěrům: Soud přezkoumal obsah spisového materiálu správním úřadem z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě, a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu,

který tu byl v době rozhodování soudu. Vzhledem k tomu, že žádný z účastníků řízení nepožádal výslovně o nařízení ústního jednání, vyjádřili tím žalobce i žalovaný správní úřad souhlas se zamýšleným postupem soudu rozhodnout ve věci samé bez nařízení ústního jednání. Z tohoto důvodu Městský soud v Praze postupoval podle ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s. a o podané žalobě rozhodl, aniž ústní jednání nařizoval. Věc soud posoudil takto:

Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhá ochrany před nezákonným zásahem správního úřadu, za který považuje výše popsanou činnost žalovaného správního úřadu.

Řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního úřadu je upraveno v dílu 3., hlavě II., části 3. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (s.ř.s.).

Podle ustanovení § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního úřadu, který není rozhodnutím a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu, trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování.

Z uvedených ustanovení vyplývá, že se lze domáhat ochrany před nezákonným zásahem správního úřadu při splnění podmínek zde uvedených, musí jít o zásah, kterým je žalobce přímo zkrácen na svých právech, tento zásah je nezákonný, je zaměřen přímo proti žalobci nebo v jeho důsledku bylo proti žalobci přímo zasaženo, musí jít o zásah, který trvá nebo trvájí jeho následky či hrozí jeho opakování, přičemž jde o úkon správního úřadu, který není rozhodnutím.

Podle ustanovení § 42 odst.4 zákona č. 323/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, celní úřad nebo celní ředitelství ústně oznámí opatření o zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku osobě, u které byly vybrané výrobky nebo dopravní prostředek zjištěny (dále jen "kontrolovaná osoba"), a bezodkladně vyhotoví protokol, ve kterém uvede i důvod zajištění, popis zajištěných vybraných výrobků, popřípadě popis zajištěného dopravního prostředku. Zaměstnanec, který pracuje v celním úřadu, nebo celním ředitelství, předá kopii protokolu kontrolované osobě. Rozhodnutí o zajištění musí být vydáno nejpozději následující pracovní den po dni vyhotovení protokolu.

Celní úřad nebo celní ředitelství uskladní zajištěné vybrané výrobky nebo dopravní prostředek mimo dosah kontrolované osoby. Kontrolovaná osoba je povinna zajištěné vybrané výrobky nebo dopravní prostředek celnímu úřadu nebo celnímu ředitelství vydat. Odmítne-li vydání, vybrané výrobky nebo dopravní prostředek jsou jí odňaty (ustanovení § 42 odst.7 zákona). Popřípadě může celní úřad (odst. 8 téhož ustanovení) místo postupu podle odstavce 7 ponechat zajištěné vybrané výrobky nebo dopravní prostředek kontrolované osobě a uložit jí, že je nesmí používat, prodávat nebo s nimi jiným způsobem nakládat.

Ze znění zákona tak lze dovodit, že kontrolovaná osoba nesmí se zajištěnými výrobky nakládat do doby, než bude rozhodnuto o jejich propadnutí nebo zabrání, popřípadě do doby, kdy se prokáže, že k porušení zákona nedošlo. Zpravidla je to správní orgán, který fyzicky znemožní kontrolované osobě s výrobky nakládat. Může ale postupovat i tak, že výrobky ponechá u kontrolované osoby s tím, že vysloví právní zákaz je prodat nebo s nimi jinak disponovat. Není-li ale rozhodnuto v zákonem stanovené lhůtě (text zákona je v tomto ohledu

jednoznačný - správní orgán "musí" rozhodnutí vydat, a to "nejpozději" následující pracovní den), přestávají právní účinky protokolárního zajištění. Nelze totiž mít za to, že tyto účinky přetrvávají po nespecifikovanou dobu (do doby, než bude - v takovém případě v rozporu se zákonem po uplynutí lhůty - vydáno rozhodnutí) na újmu kontrolované osoby. Je totiž zřejmé, že v praxi půjde často o problém časově neodkladný, např. při zajištění výrobků rychle se kazících (potravinářských), nebo dopravních prostředků (třeba i při silniční kontrole). Kontrolovaná osoba nemůže proto obvykle vyčkávat blíže neurčenou dobu, až správní orgán rozhodnutí vydá; její zájem na neprodleném vyjasnění právního režimu zajištěných věcí je zřejmý.

V zásadě nastává dvojitá situace: buď jsou zajištěné výrobky v dispozici správního orgánu (byly odvezeny, uloženy u schovatele, nebo podobným způsobem bylo fyzicky zamezeno kontrolované osobě s nimi nakládat), anebo jsou nadále uloženy u kontrolované osoby. V prvním případě nelze po kontrolované osobě po právu žádat, aby po nejistou dobu vyčkávala řádného a odůvodněného rozhodnutí, proti němuž by se mohla bránit oprávněným prostředkem a případně i dále správní žalobou proti rozhodnutí; proto v takovém případě je kontrolovaná osoba legitimována k podání zásahové žaloby, v níž bude zřejmě namítat ve shodě s názorem právě uvedeným, že právně již zajištění netrvá a bude oprávněna žádat, aby výrobky (dopravní prostředky) byly vráceny nebo uvolněny k její volné dispozici. Ve druhém případě pak vychází soud z toho, že právní účinky zajištění pominuly uplynutím dne, kdy mělo být vydáno rozhodnutí, a protože tu není fyzická nemožnost s výrobky či dopravními prostředky disponovat, je na svobodné vůli kontrolované osoby, jak s nimi dále naloží.

O takový případ se však v posuzované věci nejedná. Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že správní úřad rozhodl o propadnutí zajištěných věcí již dne 18.4.2011, následujícího dne bylo rozhodnutí doručeno účastníku řízení. Účinky zásahu, popsaného žalobcem v podané žalobě, tak již v době rozhodování soudu netrvaly ani nehrozilo jejich opakování. Pokud žalobce v podané žalobě namítá, že i nadále trvají následky nezákonného zásahu, pak má soud za to, že tato námitka neobstojí. Zásah, žalobcem označený jako nezákonný, nevykazuje v době rozhodování městského soudu znaky nezákonného zásahu ve smyslu ustanovení § 82 s.ř.s. a na tomto závěru nemůže ničeho změnit ani hypotetické tvrzení, jak by se případ žalobce ohledně zajištěného zboží mohl dále vyvíjet, tj. zda v případě, že budou zachovány účinky vydaného rozhodnutí o propadnutí zajištěných věcí, bude pojmově vyloučen nezákonný charakter zásahu a v případě, že uvedené rozhodnutí bude zrušeno a jeho účinky pominou, bude ochrana práv a právem chráněných zájmů žalobce zajištěna jinými právními instituty, které český právní řád zná, například řízením ve věci náhrada škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím či nesprávným úředním postupem.

Na základě výše uvedeného Městský soud v Praze dovodil, že v případě posuzovaném soudem se o nezákonný zásah, pokyn či donucení správního úřadu ve smyslu ustanovení § 82 s.ř.s. nejednalo a proto Městský soud v Praze žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 87 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o nákladech soudního řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle něhož by právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení podle úspěchu ve věci příslušelo žalovanému správnímu úřadu, tomu však žádné nad rámec činnosti správního úřadu prokazatelné náklady v řízení nevznikly.

P o u ě n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst.1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 22.srpna 2012

JUDr.Hana V e b e r o v á ,
předsedkyně senátu